

The Tower of Babel

Parasha Noach

לז"נ א"מ חנה בת אברהם דוד הכ"מ

1 Brester's - ch. 11

¹The whole earth was of one language and of common purpose. ² And it came to pass, when they migrated from the east they found a valley in the land of Shinar and settled there. ³ They said to one another, "Come, let us make bricks and burn them in fire." And the brick served them as stone, and the bitumen served them as mortar. ⁴ And they said, "Come, let us build us a city, and a tower with its top in the heavens, and let us make a name for ourselves, lest we be dispersed across the whole earth."

⁵ HASHEM descended to look at the city and tower which the sons of man built, ⁶ and HASHEM said, "Behold, they are one people with one language for all, and this they begin to do! And now, should it not be withheld from them all they propose to do? ⁷ Come, let us descend and there confuse their language, that they should not understand one another's language."

⁸ And HASHEM dispersed them from there over the face of the whole earth; and they stopped building the city. ⁹ That is why it was called Babel, because it was there that HASHEM confused the language of the whole earth, and from there HASHEM scattered them over the face of the whole earth.

2 The Inside Story - Ed. R. Tauber - pg 38

What was their sin? Their motives for building a city with a tower "whose top shall reach the heavens" seem quite understandable. Mankind was only just reconstructing itself after the Flood that had wiped out the entire human race save for Noah and his family. If fledgling humanity was to survive, unity and cooperation were of critical importance. So they set out to build a common city to knit them into a single community. At its heart, they planned a tower which would be visible for miles, a landmark to beckon to those who had strayed from the city and a monument to inspire commitment to their common goal—survival. All they wanted was to "make for ourselves a name"—to ensure the continuity of the human race.

And yet, their project to preserve humanity deteriorated into a rejection of all that humanity stands for and an open rebellion against their Creator and purpose. Their quest for unity resulted in the breakup of mankind into clans and factions and the onset of close to four thousand years of misunderstanding, xenophobia and bloodletting across the divisions of race, language and culture. Where did they go wrong?

יכלו עתה לא ימנע מהם. כי אין ספק שהדורות ההם כלם היו משתדלים לרומם צ"ו שלהם, ולהשכיח שמו של הקב"ה, ולא עלה בידם מפני חלוק הממשלות והארצות, כי היה לעובדי השם מפלט, מה שלא יהיה כן אם תמשך הסכמתם. כי כאשר ברח אברהם מפני נמרוד ללכת אל ארץ כנען, לוא היה נמרוד מושל בכל העולם אנה ילך מרוחו.

3 מנחם פ"א - 61

בתחילת שירת האזינו נאמר (דברים ל"ב ז'): "זכור ימות עולם בנינו שנות דור ודור...". המלה דור כפולה כיון שהיא מתייחסת לשני דורות המזכירים בפסוק הבא (פסוק ח'): "בתחלת עליון גויים (דור המבול - רש"י) בהפרידו בני אדם (דור הפלגה - רש"י)". הרי נצטיינו מן התורה לזכור את דור המבול ואת דור הפלגה, ומצוה זו כה חשובה עד שהיא פותחת את שירת האזינו - השירה העמוקה שבתוכה גלום כל סדר העולם מתחילתו ועד סופו.

טעם הדבר הוא, ששני דורות אלו מייצגים שתי בחינות שונות של רע, שהן שורש השרשים של כל רע שבעולם. ולכן ציוותה התורה לזכור את אותן בחינות כדי שנהיה מודעים לעיקר עבודתנו - להתגבר על שתי בחינות אלו. חובה מוטלת עלינו איפוא, להתבונן בשרשי החטאים של "דור ודור". מצד אחד בחינת הרע של דור המבול היא מה שנקרא בלשון חז"ל (ע"ז ט"ט ע"ב) "יצרא דעבירה" (זנות). לעומת זאת דור הפלגה חטאו במה שנקרא "יצרא דעבודה זרה". נשתדל לבאר את הדברים בע"ה.

4 103 - 103 - 28 - 5

4 וזה היה ענין דור הפלגה ועונשם⁴⁷, שהגיתו אותנו המפרשים (בה) באפלה, עד שכמעט נגששה כעורים קיר⁴⁸, כי אלו האנשים מה עשו, מה פשעם ומה חטאתם⁴⁹ אם רצו להיות כאיש אחד חברים⁵⁰, הלא היה ראוי להיות להם בזה שבר טוב [בעמלם]⁵¹.

5 ובעת ההיא היתה כל הארץ שפה אחת וגו'⁵⁸, והסכימו להיות לעולם כלו ראש אחד מנהיג ומושל, ושלא יהיו נפוצים ונחלקים לממשלות, ולכן בחרו בקעה אשר מצאו להם רחבת ידיים, שאין ספק שרוב בני אדם יבחרו להיותם קרובים כפי כחם אל ראש ממשלתם, ולזה גם כן הסכימו לבנות מגדל וראשו בשמים⁵⁹, כלומר, גבוה מופלג כפי האפשרות, כאשר בא בפסוק אחר עם זה בשוה⁷⁰: ערים גדולות ובצורות בשמים, כי כן היה ראוי למי שנבחר להיות מושל בעולם התחתון, שיהיה ארמונו ומגדלו גדול יתר מאד, עד שבראית המגדל יתלבש כל רואהו פחד ומורא ושהיה נראה מרחוק.

6 והנה אלו האנשים בעת ההיא לא חטאו בדבר לא במעשה ולא במחשבה, אלא הש"י [שהוא] צופה ומביט למרחוק, ירד למה שימשך מקבוץ האנשים הרעים ההם, והוא אמרו⁷¹: וירד ה' לראות וגו', כלומר ירד והשיגה למה שימשך ממנו⁷², ואם לעת עתה אין רע, אמנם הכנוס היה רע להם ורע לעולם, והוא, שכלם היו מסכימים על ע"ו, והבקעה ההיא גם כן אשר בחרו להם היא ארץ שנער, היה ראשה ומלכה נמרוד, שהיה ראש לעבודה זרה⁷³, עד שהציק לאברהם אבינו⁷⁴ בחלקו עליה כמו שנודע, ולכן אמר: הן עם אחד וגו', כלומר אם ימשך זה הנה כל העולם בהסכמה אחת, ואם לעת עתה אין במעשיהם נזק, זה החלם לעשות, אבל אם ימשך לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות בעת הראשון ולא

1. לשון הקדש - ONE LANGUAGE. The Holy Tongue.

AND OF UNIFIED WORDS. They came with one plan of action, and they said, לא כל הימנו - [God] does not have the right to select for Himself alone the higher realms. We will go up to the firmament and wage war with Him. Alternatively, וְדַבְּרִים אִחָדִים means words against the Unique One of the world.

Alternatively, וְדַבְּרִים אִחָדִים means they said. אַחַת לְאֵלֶּף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת - the firmament collapses, as it did in the days of the Flood. Come and let us make supports for it. This is found in Bereishis Rabbah.

86

2. According to this explanation, דַּבְּרִים אִחָדִים means "unified words" - a single plan of action (Nachalas Yaakov). Alternatively, The phrase means "words of unification" - that God and man should be united in the upper realms (Mesiach "nim).

10 וְקָם אֶתְּהָא - ע

לכאורה לא היה שום חטא בבקשם תחבולות איך להנצל מפגעי העולם, אך ראה הנבואה וידע שבבקשת אמצעים אלו טמון הרצון להשתחרר מהשגחה בעצמם לא הבחינו שבעומק לבבם טמונה השאיפה להנהיג חיייהם בעצמם בכוחות המסורים בידם, ולא להיות קשורים עם הנהגת השייית. לכן סיפרה לנו התורה רק את המעשה הנגלה, והיינו החפץ להתאחד ולסמל את זה עיני בניית העיר והמגדל. אך הקב"ה ירד לסוף דעתם וכוונתם - שרצונם לכפור בו ולהסיר עול ההשגחה מעליהם. וזה משייך יורד ה' לראות את העיר והמגדל וגו'... ובאמת, אילו הייתה יוצאת כוונתם אל הפועל היו יכולים להשיג הרבה בכח האחדות, כמשייך וי"אמר ה' הן עם אחד ושפה אחת לכולם וגו' ועתה לא יבצר מהם וגו'... משום כך ירדה ההשגחה העליונה והפרה את מחשבתם בכלבול שפתם.

11 בזה מובנים דברי חז"ל דלעיל. עשית מלחמה בקרדומות היא הנסיון לצאת מתחת ידי ההשגחה ולהשתמש בכוחות הטבע הנפלאים שתנו בבריאה - שלא תכלית המכוונת לפי רצונו יתברך. וכך יש להבין גם את דברי המדרש שאמרו "אחת לאלף ותרנינו שנה הרקיע מתמוטט בואו ונעשה להם סמוכות". דהיינו שחפצו למצוא אמצעים גם כנגד פורעניות המבול, כמו שסברו שאפשר למצוא אמצעים כנגד כל פורענויות העוה"ז.

שמץ מחטא זה של אנשי דור המבול נמצא באנשים המפריזים במידת ההשתדלות שלהם בעניינים שונים. בכך שמבקשים עצות מרחוק להטיב את מצבם, הם מנסים למעשה, להתקן מן המצב שהועמדו בו עפ"י ההשגחה. מלבד שאין זה לפי דרך האמונה לחקור העתידות ולעשות השתדלות יתר עפ"י חקירות אלה, גם אין האדם יכול לדעת אם העתיד צופה לעצמו הוא לטובתו או לרעתו.

12 דוגמאות כאלו רואים אנו לרוב. ולכן צריך לדעת כי חיפוש עצות ותחבולות במידה מופרזת יש בהם חסרון במידת האמונה והבטחון הראויים לבן ישראל גם כאשר יש לאדם קשיים בלימוד או בשאר העניינים הרחניים עליו לדעת כי אי ההצלחה נובעת עפ"י רוב מכוונות נפשו הוא. ומכיון שהחסרון הוא בו בעצמו ולא במצב העניינים שמחוצה לו, לא יועיל לו שינוי המקום והמצב. ועל כן זה משלו משל לעוף ידוע שריח רע נודף ממנו. לו נדמה שהמקום גורם לזה ולכן הוא פורח למקום אחר. וכשעומד ומרגיש שם ריח רע הוא שוב פורח למקום אחר. וכן כל ימי חייו הוא פורח ממקום למקום באין מנוח. לכן העצה לכל מי ששואף לעליה להכיר החסרונות שנמצאים בו בעצמו, ובכל מקום ובכל זמן יתחזק להסירו, אז יצליח בסידי.

חיפוש עצות ותחבולות חובה היא אמנם במידה מוגבלת, כי כן רצון הבורא שאדם ישתדל להזדרז במוטל עליו; אבל תמיד עליו לזכור שאין הוא בעצמו יכול להביא את גמר הדבר לתכלית אושרו, אלא עליו לעשות את שלו ולדעת כי גמר ההצלחה תלויה ביד ה'. אחרת יהיה כאנשי דור ההפלה שחשבו שבידם לקבוע את גורלם ועתידם. ועי"י שהאריך בזה מאד.

ע' מ'י' (י' - א' א' א')

9 (יא. ד) ויאמרו הבה נבנה לנו עיר ומגדל. א"ר חייא בר אבא המגדל הזה שבנו שלישו נשרף, ושלישו שקע, ושלישו קיים. וא"ת שהוא קטן ר' הונא בשם ר' אידי אמר כל מי שהוא עולה על ראשו רואה דקלים שלפניו כאילו חגבים (בר"ר פ' לח"א).

160

שלישו נשרף - מחשבתם הורה של אנשי דור הפלגה ללחום עם ה' אלקים. שיעיו אדם להראות את עצמו כאילו עושה מלחמה עם בורא כל עולמים אשר בורא את השגחתו מעל האדם ייה לאין, בטלה לגמרי כוונתו. אפילו רשע גמור אינו לוחם כנגד ה' אלא שירצו מפתחו שיה' הוא על צדו, אבל חילתה לאדם לחשוב שכשר הם יראה עצמו כאילו לוחם עם הקב"ה, ונשחק הדבר ולא בא על המחשבה!

7 The Call of the Brach - R. Munk

3. THEY SAID TO EACH OTHER. What exactly was the sin committed by this generation? So ask our Sages, since the punishment indicated in the text does not seem to fit the seriousness of the crime. Some answers refer to the words of the text, for example those given by Rashi at the beginning of the chapter. However, Nachmanides objects to "those who stick to just the literal meaning" and limits himself to pointing out the significant fact that the account of the Tower of Babel contains only the Tetragrammaton, whereas the story of the flood regularly has the word אלקים. As for the Kabbalists, they restrict themselves to affirming that the generation of the Tower of Babel wanted to separate the last sefira, מלכות, from the nine preceding ones. All in all, the real motives of the tower builders are not at all clear from the text.

These various points of view are united in a single perspective by Rabbi Y'hudah L. Bloch of Telshe in his book שעורי דעת ח"ו. He emphasizes that the Sages of the Midrash give the apparent or more obvious reasons while the Kabbalists reveal the secret or subconscious motives.

9

Hence it seems that the initial intention of Nimrod and his generation was to group the people in one area in order to concentrate more effectively on discovering the hidden forces of nature. Harnessing them would afford protection against all natural disasters and evil forces. This collectivity would also serve as a shield against war and social hardship. Accordingly, they assembled in the valley of Shin'ar, which subsequently become Babylonian territory, and built the "holy city" of Babel. There, as a rallying point, as a sign of their might, and as a mark of defiance to God above, they built a gigantic three-storied tower which rose up more than 200 meters (650 feet) into the sky.

There was nothing wrong with this in itself, although the exploitation of newly-discovered forces in nature could lead to the result that "nothing they are planning to do will be withheld from them." What was heretical, though, was the afterthought they had of turning against God. These men thought that by knowing the secrets of nature they would no longer have to depend on divine Providence. The union of all races and all classes of society would free them from God's omnipotence. That was their ultimate goal, their ulterior motive.

13

The Torah records only the obvious, expressed motive: "Let us build a city... and a tower whose top will be in the heavens, and we will make a name for ourselves, lest we be dispersed throughout the world." But tradition records the various deeper, underlying reasons which nevertheless all lead to the same result. Thus some said, "From the tower top we will wage war with God." These words are attributed to descendants of Ham, unscrupulous and depraved. Shem's offspring wanted to erect a memorial to those whose corpses covered the plain of Shin'ar after the deluge. The descendants of Yefeth, given to culture and rationalizations, thought of buttressing the heaven by means of powerful substructures. They claimed that the sky would break open over the earth every 1656 years, as it just had during the deluge.

C ושלישו שקע - החשק והרצון לאחד את העולם שלא יהי פרה, ויחיו העמים כאחים וכרעים וכבני משפחה אחת עדיין נשאר בעולם, ואחר כל מלחמה ומלחמה שכמה מיליונים של אנשים נהרגים, והרבה מיליונים נפצעים ואינם חוזרים לאיתנם שב הרצון לבנות בנין של איחוד-העמים, ולהשביט מלחמה מהנוגלם לגמרי. כן, הרצון לאחדות קים, אבל שקוע בארץ וחסר להם גם המעלה של "שפה אחת".

15 ושלישו קיים — הגורם העיקרי של בנין המגדל הוא הכחשת מעשי והשגחת ה', השגחה כללית והשגחה פרטית, על כל בריותיו, עדיין קיים! מאה ועשרים שנה בנה נח את התיבה, מאה ועשרים שנה היתה אורה לגוי' שעתידי הקב"ה להביא מבול לעולם ולמחות את הרשעים שהשחיתו דרכם על הארץ. וקים ה' את הבטחתו וימח כל היקום, ונח בלבד עם משפחתו נשאר מכל אנשי הארץ מפני שהי' צדיק תמים והלך לפני האלוקים, והלא עובר כמעט אמו, עור מלידה, חרש מבטן יראה ויבין שהמבול הי' מעשי ה' ששפר חרון אפו על הפושעים שהשחיתו דרכם על הארץ, והי' עונש מן השמים, ולא הופעה טבעית, וכל כך הוא כח היצר שמכחה את העינים, ומחליד את כל החושים, וטח עיניהם מראות וכו'.

16 ובא ר' הונא בשם ר' אידי והוסיף, וא"ת שהוא קטן — ואם יעלה על דעתך לומר שרק נסים קטנים שאינם כל כך גלויים ונעשים בהסתר פנים אינם נותנים על לבם שהוא מעשי ה' ואומרים שכן היא דרכה של עולם, אלא כל מי שהוא עולה על ראשו — כל מי שחי בעולם בהשקפה זו של הכחשת השגחת ה' — רואה דקלים שלפניו כאילו חגבים — אפילו המעשים הכי נעלים והנפלאות הכי נוראות אשר העוברים במעי אמן יכירו ויאמרו, זה אל"י, זה מעשי ה', יהיו בעיניו כחגבים, וכדברים סתמיים שאינם יוצאים מגדרי הטבע וככם הוא כח היצר להקטין ולבטל מעשי ה' בעיני האדם, ומאד, מאד צריך לזהר מהשקפה זו של המעט והסחרת מעשה ה', חטא גדול כזה שהכה שרשים בדור ההפלגה, ועדיין קים בנו פרה ראש ולענה, ודחה את האדם מתשובה ומחכרת ה'.

Shabbat Shivrim - R. Miller - pg. 13

17 A world self-contained and impregnable to any undetermined influence has always had an appeal to one aspect of man's nature. If the world works like a machine, on the relentless logic of cause and effect, then a sufficient depth of scientific knowledge will give man control of his environment, give him power to manipulate the machine, even adjust its workings. These processes then seem the ultimate realities: they are knowable, controllable, in a universe where the horizon of the unknown is continually being pushed back and, it seems, ignored with impunity.

הקטן עקר טוב - ב"ק"ס

18 ובעצם מה זה חשוב באלו חמרים בנו את המגדל בלבנים או באבנים? אלא כאן מרומז תהליך התפתחות ההשקפה הכפרנית של דור הפלגה. הם הטיפו לטיפוח הכח העצמי של האדם, ועל הצורך להינתק מטובותיו של הקב"ה. ואם ה' הכין לאדם אבנים, שהוא ו"מ מר בניה מן המוכן, עליהם להמנין כי הם יכולים ליצר בעצמם את חומרי הבניה שהם זקוקים להם. ולפיכך אמרו: "הבה נלכנה לבנים ונשרפה לשריפה ותחי להם הלכנה לאבן" — יש לנו אבנים מש, ואין אנו זקוקים לאבניו של הקב"ה. השקפה זו, של טיפוח היכולת העצמית, שימשה רקע והכנה למרד הגדול בקב"ה, שהופגן ע"י בנית המגדל שראשו בשמים."

המחנה

19 מהו ענינו של אותו י"שי שבקשו בני דור ההפלגה לעשות, ומדוע נחשב זה

לחטא נורא כל כך?

המחנה"ל (בחיודושי לאגדות סנהדרין קייט ע"יא) מבאר את שורש הדבר: "בנין המגדל שרצו להגיע על ידי מגדל הזה לחשיבות מעלה כדכתיב בקרא ונעשה לנו שם... כי האדם הוא תחת רשות השי"י יש לו שם הכנעה והשפלה, רק היו רוצים בע"ז ואין צורך להיות נכנע לפני ע"ז... ויש לך לדעת כי כל כוונתם היתה בשביל שלא יהיו נחשבים מן התחתונים לגמרי בשביל כך הם שפלים ופחותים מאד, רק שיעשו להם מגדל וראשו בשמים ויהיו בשביל זה נחשבים מן העליונים ולכן אמרו נעשה לנו שם... כי אנשי מגדל לא היה כוונתם רק להתגדל וכדכתיב נעשה לנו שם, ובודאי היו בוחרים מקום שהיה טוב להם לעשות זה וכן אמרו (קדושין מ"ט ע"ב) יגטות רוח לבבל נחיתי דכתיב ונהג שני שים ורוח בכנפיהם ותשאנה האיפה לבנות לה בית בארץ שנער, ואמרו זה תנופה ונסות רוח שירד לבבל."

20 הרי גילה לנו המחנה"ל שנקודת החטא של דור ההפלגה היא מה שכתוב בפסוק עצמו "ונעשה לנו שם", ישי' מורה על חשיבות, ואמנם אותו דור לא רצה להכנע תחת רשותו ורצונו יתברך שמו. אנשי הדור לא רצו להשפיל עצמם ולהכנע לכוח אחר, הם לא רצו להצטרף לתכלית הבריאה שבבראתה לכבודו - לשמו יתברך. הם רצו לעצב את הבריאה באופן חדש - "לכבודם" ר"ל. ולכן הם בנו מגדל ובקשו להתעלות ולהתרומם ממדרגת התחתונים - העלולים ומקבלים שפע - אל מעלת העליונים, למי שכל העולם מכוון אליו. הם מרדו ביחודו של

19 Wrod mark - R. Tatz pg 29

An individual at the first (and lowest) of these four levels relates to the world in the following way. This person is clearly aware of Hashem's existence (note that this is the minimal level!) In fact, he davens (prays) intensely. But his understanding of the world is that it exists as an entity separate from Hashem. To be sure, Hashem created the world and controls it; He can override the natural cause-and-effect of the laws of nature; but if He does not specifically override nature, nature proceeds on its own. When this person prays, his prayer is usually phrased as "Let it be..."; for example: "Hashem, I need to be at a certain place at a certain time, and I know that many things could prevent my being there - after all, I cannot control all the variables that must coincide in order for me to be there then; therefore, Hashem, please let it happen."

20 In this person's mind, the world functions according to its laws and most planned events have a reasonable chance of occurring; only, there is no guarantee that this particular event will occur because all sorts of things could get in the way - bad weather, illness, failure of mechanical equipment at a critical time, in fact any number of unpredictable and uncontrollable factors could confound his plan. He feels that his goal is attainable only if Hashem "lets it be", that is, if He does not actively prevent it. What this person really means in his prayer is "Hashem, please don't interfere!" The natural

world will take its predictable course as long as there is no Divine interference.

21 The problem with this view of the world is that it sees Hashem as being outside of nature. In control, of course; supreme, of course; but outside and separate nevertheless. If nature has an existence outside of Hashem's existence, then the fundamental principle of the all-encompassing Oneness of the Divine is lacking. The person on this level is trapped in a false perception of the world; he has accepted the routine of nature as evidence that it is self-sufficient and solid. Nature, teva, has drowned him.

24 תורה - פרשת ויקרא - 40 - 50

הנה דוד המע"ה אמר (תהלים עג, כח), ואני קרבת אל-הים לי טוב". כל טוב האדם הוא עד כמה שהוא קרוב לה'. ואמנם קרוב לנו ה' מאוד מאוד. וכבר אמר יעקב אבינו (להלן מה, טו), האל-הים הרועה אותי מעודי. וברמב"ן שם כתב שהוא מגזרת "רעך ורעי אביך אל תעווב" (משלי כו, ז), וזה על הקב"ה נאמר שנקרא ריע לישראל, ורעי אביך שחיבב את אבותיך (שם ברש"י). ה' המחיה את כולם, חי העולמים, — האם יש יותר קירבה מחיים. ומלכותו בכל משלה". כבודו מלא עולם", הנה הוא ית' עצם עצמיותו, ומה שייך יותר קירבה מזה. ואמנם מקרא מלא כתיב "קרוב ה' לכל קוראיו", קוראים אל ה' הוא יענם". — וכל הריחוק היא רק מצדנו, כי "לא אותי קראת יעקב", והדברים מבהילים ונוראים עד מאוד עד המצב שכתב הר"י ז"ל (שע"ת א, כא-כב) בעיקר השישי לתשובה שהוא הבושה במדרגה העליונה שבה שילם האדם על עוונותיו מלפני השי"ת, וענין ההכלמה היינו ההרגשה בבושה והשתנות זיו פניו כענין שנאמר (תהלים סט, ח) "כסתה כלמה פני". האם נוכל לתאר קירבה יותר ממצב כזה שפשוט יאדימו הפנים מבויזין?!

26

ומזה לנו המצוה הרבה של "והלכת בדרכיו", כי בהיותנו במצב קירבה כזה, איך זה יתכן כי לא נלמד מדרכיו ית', כשאדם נמצא אצל גדול אחר, מדרך הטבע הוא שהוא מתלמד ממנו בכל יכלתו, משתדל הוא בכל כחותיו ויכלתו לתקות אותו, על כל תנועותיו וכל הליכותיו, וכשאדם אינו מתלך אחרי ה', הרי זה שאינו קרוב לו אלא מרחוק עומד, הנה הוא אבוד באמת, ומה טוב יהיה לו?!

25

קין אמר (לעיל ד, יד) "ומפניך אסתר". הנה נפשו מרה לו ותכבד אנהתו מאוד על כי לא יראה עוד פני ה', — את ה"מפניך אסתר" לא היה יכול לסבול יותר מהכל, כי היה מצבו מצב של "פנים בפנים", ומעתה איך איפוא זה אפשר לחיות בלי הארת פני ה', בריחוק ולא בקירבה?!

מגנותם של ראשונים אנו מוצאים שבחם. כי מה היה חטאו של אדה"ר? — הלא בלבת אחרי ה', ובחפצו העז להדמות לקונו, ולהיות כביכול שווה בכל. אדם הראשון, אשר נאמר עליו (תהלים ח, ו) "ותחסרהו מעט מאלהים", ואמרו ז"ל (בר"ר ח, י) כי "בשעה שברא הקב"ה את אדם הראשון טעו בו מלאכי השרת ובקשו לומר לפניו קדוש, מה עשה הקב"ה הפיל עליו תרדמה וידעו הכל שהוא אדם", עיי"ש. הנה קודם החטא היה אדם במצב רם כזה שאף מלאכי השרת לא הכירו בו מקום החסרון. המעט מאלהים, אבל אדם בעצמו אשר הוא אמנם הכיר את עצמו וידע את ה"מעט" שחיסרהו הקב"ה, לא היה יכול לסבול זה החסרון, ורצה מאוד להיות במצב יותר נעלה. בבחינת "והייתם כאלהים" כביכול תאותרו וכל תשוקתו העזה היתה רק להתדמות לקונו, להיות יודע טוב ורע, שהוא אמנם המצב החיטור גבוה, — מדת אלהים מצד אחד" (לשון הרמב"ן לעיל ב, ט). אלא שהקב"ה נמנו מזה, מצד הסכנה הגדולה הכרוכה בזה המצב, וכמו שאנו רואים שיצא מה שיצא.

שאנו מתבוננים בכלל הבריאה, הנה כל דבר ודבר יש לו תכליתו השלמתו, וכמעט בכלום הנה תכליתו והשלמתם יודעים וניכרים הם בעצמותם באין שום ספק. שאנו רואים שבולת מראשית צמיחתה עד הוצאת גרעניה בכל שלמות, הנה מי פתי יסור הנה, יחשוב ויאמר כי פעולת הצמיחה היא היא מציאותה השלמתה. כל בר-גש יודע כי תכלית השבולת היא הגרעינים שבה, והם הנם באמת תכליתו השלמתה. ולא תהא כהנית כפונדקית, לא יהא האדם גרוע מכל הנבראים. גם בלעדי כל מחקרם והתחכמות, ודאי הוא כי גם לאדם יש לו, ונודע דבריו, תכליתו השלמתו בעצמו הוא, ובעצם מציאותו. חז"ל אמרו (גדרים כב): שאלמלא לא חטאו ישראל לא היה ניתן להם נביאים וכתובים, כי ברוב חכמה רוב כעס, — רוב החכמה ניתן להם רק מצד רוב כעס שהכעיסו להקב"ה. החטא מחשיך עינים, ואז צריכים להארת החכמה, לולא חטאים, כשאדם זוכה לרגעים לאיזה אור ובהירות, הנה הוא מסתכל ורואה בכל, כי כל החכמות אמנם למותר הם, וכי הכל אמנם כך פשוט בתכלית באין כל הקירות וספקות. והשלמתו של האדם מהי? — הלא מה חסר לנו, ומה צריך לנו יותר מהגדרת התורה — "ולדבקה בו" (דברים יא, כב), "והייתם כאלהים", היא

הגדרת תורתנו הקדושה, וכל תהליכי ההתעלות (דער שטייגען) אינם אלא אופנים ודרכים להוצאת התכלית, כפעולות הצמיחה בשבולת לתכלית הוצאת הגרעינים. — "ולדבקה בו", "והייתם כאלהים", הוא הוא ההשלמה. [וזאת למודעי, וכבר מבואר זה היטב בספר דעת תבונות, כי כל מה שאנו מדברים על ידעת ה', על התדמות אליו ית', ועל להיות כאלהים, הנה אין המדובר חלילה על עצמותו ית', כי עצמותו ית' לא ישיגוהו משיגי הגוף, ואין לו שום דמיון כלל וכלל, ואין סוף לאחודותו. כל המדובר הוא רק במה שרצונו ית' היה לגלות, רק במדות שנבראו, במדת צמצום שכינונו ית', ובוזה הוא כל עבודתנו.]

31 נמצינו למדים כי עצם מציאות האדם, מהו אדם — הנה "והייתם כאלהים" הוא הוא האדם וכל מציאותו, ובפחות מזה הרי הוא ממש לא בסוג אדם, כי מציאות כל דבר הרי היא אך ורק עם ההשלמה של הדבר, ואם כן למה נתמה על החפץ, על הראשונים אשר ידעו סוד האדם ומהותו, כי השתקקו מאוד להדמות לקונו, לה"נעלה לרקיע" — להנעלה לרקיע, כי לא מעלות ויתרון הכסף הן התשוקות והכיסופים להתעלות והתנשאות לשמי שמים, כי זה כל האדם — "והייתם כאלהים"!

36 The sins of immorality and robbery of the generation of the Flood were merely symptoms of the underlying disease of deficient character development. Noach attacked the symptom, but failed to cure the disease. He did not teach them to know Hashem through contemplation of His middos and to walk in His ways by correcting and developing their own character traits. Hence he was unsuccessful. His rebuke may occasionally have suppressed the symptoms, but they soon reappeared, since the underlying cause had not been treated. Without changing their underlying character, no true repentance was possible.

37 The mystical works explain that the colors of the rainbow are representations of God's middos (attributes). Thus, the rainbow is the symbol of God's promise not to bring another Flood, for by reflecting on and emulating God's middos we ensure that another Flood will not be necessary.

כדרך זה הוא חטאם של דור הפלגה. אנו תמיד משחקים עליהם אף בהזכירנו את דבריהם: "נעלה לרקיע", והוא מצד רוב שפלותו, כי לא יודעים אנו כלל גדול התאוה והכוסף העצום להדמות לעליון ית', חסר לנו ההשגה השלמה בגודל קרבתו ית' אלינו, ובמצב שלנו, ברוב התרחקותנו, אין לנו אמנם שום תשוקה להתדמות לקונו ית', הם שהיו במצב קרוב אליו ית', ידעו וחשקו בכל עוז רק ל"נעלה לרקיע" — להדמות לקונו ית', והוא אשר אמרו ז"ל (בר"ר לח, ט) "אשר בנו בני האדם — בנוי דאדם קדמאה". וברמב"ן כאן (פסוק ב): כי היה "חטאם דומה לחטא אביהם". כי סוד חטאם של דור הפלגה וחטאו של אדם הראשון שניהם מצד גודל דרגתם באה, מצד תשוקתם העזה להיות כאלהים. וכן קין כל סוד חטאו לא היה מצד קנאה פשוטה ח"ו, אלא מקנאת הסופרים שהיא מרבה חכמה, נביא ה' היה, והייתה תשוקתו גדולה לעלות מעלה מעלה, אלא שכולם נכשלו, ותחת לעלות הנה נפלו מאיגרא רמא ויצא מה שיצא. (ועיין בחלק המאמרים סדר בראשית).

Outlook: Insights - Relief - pg 23

32

The prophet Yeshayahu (54:9) refers to the Flood as *mei Noach* — the waters of Noach — thereby implying that Noach bears at least partial responsibility for the Flood. *Sforno* suggests that Noach's failure lay in failing to teach his generation to know Hashem and to walk in His ways. Had he taught them to know Hashem, they would surely have repented.

33

We can explain this *Sforno* as follows. The *Midrash* comments on the phrase, "the path (*derech erez*) to the Tree of Life," that *derech erez* is *middos*, proper character traits. *Middos* are the paths that lead to the Tree of Life, the Torah. Hence, "*Derech erez precedes Torah*." First one refines his *middos*, and only then can the Torah dwell within him. The Torah cannot reside in one who does not possess good *middos*: "where there is no *derech erez* there is no Torah" (see *Rabbeinu Yonah* to *Pirkei Avos* 3:22). Even though only Torah can bring one's *middos* to ultimate perfection, where there is no foundation of proper *middos*, the acquisition of Torah is impossible.

34

Rabbeinu Yonah's categorical negation of the possibility of Torah residing in one who lacks good *middos* can be understood in two ways, both true. The first is that a person's lack of good *middos* make ultimate retention of his Torah knowledge — no matter how great — impossible, because his lack of *middos* prevents the Torah from fully meshing with the essence of his soul. Hence when he leaves this world, the Torah will not accompany him but be left behind with his other external physical components.

An alternative explanation is that even in this world the Torah will not remain with him. This idea can be illustrated with the following anecdote. *Rambam* had a dispute with a philosopher whether instinct or training is the decisive factor in animal behavior. To prove the efficacy of training, the philosopher taught cats to stand erect, balance trays and serve as waiters. He dressed them for the part and conducted a banquet with the cats as the waiters. *Rambam* countered his proof by releasing some mice at the banquet. The cats, forgetting all their training, let the trays and dishes crash to the ground as they rushed about on all fours in pursuit of the mice.

35

Human beings also have their baser instincts and desires that, without training, drag them onto all fours. A human being is distinct from the animals, however, by virtue of his ability to perfect his *middos* so that they control his baser instincts. One who has not worked on perfecting his *middos* will, like the trained cat, be able to put on a show of Torah discipline for a time, but only so long as no "mice" are released in his path.

The Torah describes the generation of the Flood as "*rabbas ro'as ha'adam*." This can be translated to mean the evil they perpetrated was beyond the boundaries of *adam* — of human beings. They corrupted the very essence of their humanity, their *middos*. Hence, the *Midrash* says, they were punished measure for measure with the overflowing of the great deep. They destroyed their natural humanity, and therefore the natural order was abrogated and the waters of the deep breached their boundaries and inundated the world. Likewise, the result of the Flood was literally to dissolve their human forms — an external manifestation of their inner spiritual decay.

Unlike Noach, Avraham was able to influence the people of his generation precisely because he concentrated on teaching middos. He was thus able to remedy the disease and not just the symptoms. At the age of three, Avraham knew that there was a God, but not, until forty, says Rambam, could he be described as "knowing his Creator," i.e., as recognizing Hashem through the comprehension of His middos and their emulation. Only then did Avraham begin to teach his generation. By teaching middos, he succeeded in breaking the idols. He convinced his contemporaries to abandon gods made in their image for the service of the true God.

Hashem explains His choice of Avraham as the progenitor of the Jewish people: "For I know that he will command his children and household after him that they will keep God's way, doing charity and justice" (Bereishis 18:19). Hashem knew that Avraham would direct his descendants in *derech Hashem* — the path of middos that leads to the Tree of Life, Torah. That is why we, Avraham's descendants were worthy of eventually receiving the Torah.

The Inside Story

40. But precisely that was their error: they saw survival as an end in itself. "Let us make a name for ourselves," they said; let us ensure that there will be future generations who will read of us in their history books. But why survive? For what purpose should humanity inhabit the earth? What is the content of the name and legacy they are laboring to preserve? Of this they said, thought, and did nothing. To them, life itself was an ideal, survival itself a virtue.

This was the beginning of the end. No physical system will long tolerate a vacuum, and this is true of spiritual realities as well: unless a soul or cause is filled with positive content, corruption will ultimately seep in.¹ A hollow name and shrine soon becomes a tower of Babel.

41 At a time like this, it is extremely important that we not repeat the error of the builders of Babel. Rebuild we must, but the objective must be more than a more enduring name, a greater city, a taller tower. If we are to survive, we must give import to our survival, reiterate the "why" of our existence. We must fill our name with value, our city with significance, and crown the tower of our resurgence with the higher purpose for which we were created.²

45 Twerdt on Secularity - pg 34

There are many works in Torah literature that address the question of man's purpose in life. One of the most lucid presentations is that of RaMCHaL (Luzzatto) in his epochal work, *Path of the Just (Mesillas Yesharim)*. RaMCHaL states that the ultimate purpose of man's existence is to be in the immanent presence of the revealed glory of G-d, and that this can only occur in the eternal, heavenly world. However, man can achieve this goal only by appropriately preparing himself for it in this earthly world, by performing the mitzvot which G-d commanded. RaMCHaL states, and this is further elaborated in *Tanya*, that the gap between mortal man and infinite G-d is unbridgeable except via the Divine commandments. No method developed by man can bridge this gap. Thus, neither seeking unification with the universe via meditation nor, as some have unfortunately thought, by mind-expanding chemicals, can man be brought close to G-d.

בני דור ההפלה אמרו: "הבה נבנה לנו עיר ומגדל, וראשו בשמים, ונעשה לנו שם, פן נפוך על פני כל הארץ." הם רצו להיות מאוחדים, לא מפני שאהבו זה את זה אהבה אמיתית, אהבה פנימית; אלא מטרתם באיחוד בני אדם הייתה: "לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות" הרצון להשיג את מילוי התאוות והרצונות, הוא שהביא אותם לידי אחדות. מטרת התאגדותם הייתה להתחבר נגד ה' כביכול, כאמרו רז"ל (ילקוט שמעוני, סי' ס"ב): "אמרו ונבנה מגדל, ונעלה לרקיע, ונכהו בקרדומות... נעלה ונעשה מלחמה" וכו'. הפירוש הוא, שרצו לסלק מעליהם לגמרי את עול מלכות שמים, ולחיות חיים גשמיים נוחים לפי דמיונם, בלי זיקה רוחנית כלשהי.

42

Shabbat Shurim - R. Miller

In this passage, the technical details of the construction occupy a surprisingly prominent position. The bricks, especially, seem too unimportant a detail to mention, let alone describe at such length. But in this connection, R. Simchah Zissel Ziev explains the significance of bricks, in their symbolic connotation.

We owe a great debt of gratitude to those deluded fools who spend their lives building fortresses without any guarantee that they will outlive the merest shack (Rambam).⁵ The bricks show us that these are misguided people who imagine the world to be a fixed reality, people in whom material desire is dominant. Such were the people who concentrated all their energies into building the Tower of Babel, one huge fortress of worldliness, dedicated to the greater satisfaction of man's temporal needs—a monument of humanist extremism.⁶

In similar vein, the Akedath Yitzchak⁷ explains:

נחחלף להם התכלית העליון הנפשי אשר הוא העיקר לתכלית פחות ממנו והוא ההצלחה המדינית.

43

This was the fallacy in the seeming idealism of this generation. No less than the generation before the Flood, their aim was entirely one of political progress and prosperity — of a totally worldly nature. Only their methods of achieving their aim were far more intelligent and efficient. Their horizons were the same, devoid of transcendent ideals.

This was what the bricks represented to those who sought to build with them a tower reaching to the heavens. Bricks were the symbol of all that seemed most permanent and solid in human endeavour: through them, man could worship the work of his own hands, could create something that at least survived his own mortality.

44 18 פרשת ויגדל - ח"א - ע"א

על נמרוד שהיה "גבור ציד לפני ה'" (נח, ששי) אמרו חז"ל הובא ברש"י שהיה "יודע רבונו ומתכוון למרוד בו", גם על אנשי סדום שהיו "רעים והטאים לה' מאד" (לך, שלישי) אמרו חז"ל "יודעים רבונו ומתכוונים למרוד בו". אם יודעים כבר שיש להם רבון — איך מתכוונים דווקא למרוד בו? — יש בזה מהלך עמוק. הידיעה "שיש שם אלוהים" מחייבת את האדם, כי מעתה אינו יכול להתנהג עוד בשרירות לבו, וככל העולה על רוחו, אולם, כחות הגוף והנפש מתמרדים נגד ידיעה שכלית זו שיש אלקים, כי הכחות רוצים דווקא למלאות תאוותם בלי הגבלה, ומה יעשו כדי להחזיר לעצמם את החופש ללכת בשרירות לבם? מתכוונים למרוד באלקים עצמו! הרי עצם ידיעת רבונו גורמת את ההתמרדות נגדו. (עיי' ב"אור רש"י" על שמות סי' ריג ששם מתבאר מהלך נפלא זה.)

46

Observing the Divine mitzvot in this world can indeed bring a person close to G-d, but the ultimate bliss of being in the immanent presence of G-d cannot be reached as long as the soul is confined within the physical body. This ultimate goal can therefore be achieved only after one's earthly existence has come to an end, but one must utilize the earthly existence in order to gain access to the eternal world.

47

Man should not delude himself into thinking that the ultimate purpose of existence can be in this world, and certainly not that he was created to indulge in all the earthly pleasures available to him. The Talmud indeed states that G-d wishes us to enjoy the world (*Jerusalem Talmud, end of Kiddushin*), but this is while we are en route to fulfilling our ultimate purpose.

47

48

Western civilization seems to have adopted a hedonistic philosophy of life. In recent times the advance of science and technology has produced near miraculous achievements, so that the average life span has been dramatically prolonged, and countless devices have made living much more comfortable. Yet, it is evident, as RaMCHaL points out, that man could not have been created merely for the purpose of reaching contentment in life, because if this were the case, endowing him with great intellect defeats the purpose. Lower forms of life experience far less distress than man, whose superior brain, while allowing him to write great literature, compose musical masterpieces, and develop highly sophisticated computers, also renders him susceptible to anxiety, stress, and painful emotional disorders which do not plague lower forms of life.

As RaMCHaL so correctly points out, once we believe that G-d created man, it is absurd to think that it was for man to be content, because the lives of the overwhelming majority of humans are replete with suffering. "You will not find one out of a thousand for whom the world has provided pleasure and tranquility" (*Mesillas Yesharim, Chapter 1*). It is of great interest and extreme importance that the "one out of a thousand" who appears to have pleasure and tranquility may not be satisfied with this, and this may well be the primary reason why many people have turned to a Torah life.

So Artzcoll stre Chmash - pg 49

7-8. Since their unity had led them to this course of action and made its success possible, Hashem said that He would destroy their unity (*Akeidas Yitzhak*). Ramban notes Kabbalistically that this generation attempted to "mutilate the shoots," i.e., disrupt the unity between Hashem and His Creation; therefore an appropriate "measure for measure" punishment was dispersion, which would disrupt their unity.

Sin: ["Desire for Idol worship"]

Monopoly of Idol Worship

Controlling Nature

Life devoid of spirituality \ meaning

Tower:

Givers not receivers

Perpetuation for perpetuation sake only

Bricks:

Man's control of nature

Representation of form without content

Lessons:

Hashem has ultimate control of our lives

Nature is not separate from Hashem

Middos = ability to emulate Hashem

Life's goal is closeness with Hashem

Power of unity

49

The first thing I saw at medical school was a dead man. From that first day in the anatomy dissection hall as I peeled back the heavy sheet from the cadaver I was to dissect, everything seemed different. I had begun to wonder about purpose and meaning, and delving into that human body daily, discovering its wonders and simultaneously facing death, exposed a vague emptiness; he seemed to be challenging me, demanding that I examine myself and define where I was going. He had been a young man; the label on the sheet said: "Cause of death unknown," and in a way he was me. Even the best medical school teaches only sophisticated plumbing, really, and does not answer the existential questions; if anything it raises them, presents paradoxes: Man is an accidental creature distantly descended from an amoeba and closely related to an ape, and yet his life is worth saving. It did not make any sense.

I had never thought much beyond myself until then: I had not been searching for anything in particular, and the question of ultimate meaning had never really bothered me, probably because my life in the day-to-day present had been so full. I had grown up in the lap of South African luxury and lacked nothing: money, servants who did everything from polishing shoes to serv-

ing breakfast in bed, weekends on the tennis court and by the pool, holidays on the Cape's breathtaking beaches or on safari in the national game parks, endless entertainment; in short, all the gracious ease that was South Africa. I owned three motorcycles before I was 18, and an Italian convertible ... I had everything I wanted and enjoyed it all (*Anatomy of a Search, Mesorah Publications, 1987*).

51

ומבאר הענין על יסוד שבהכפל הפרטים המסכימים לתכונה אחת, אם פחיתות אם מעלה, תכפל ותתחוק התכונה ההיא. היינו שכאשר מתאחדים יחד אנשים בעלי תכונת נפש דומה הרי זה מחוק את כוחם פי כמה וכמה, ואם מתאחדים בעלי תכונת נפש טובה או נכפל ומתחוק כח הטוב שבהם בלי גבול, ולהיפך בהתקבץ יחדיו בעלי תכונת נפש רעה או כח הרע שבהם מתחוק, כי האחדות של הפרטים מכפילה את כוחם

פי כמה וכמה. וזוהו מבאר מאתו"ל (סנהדרין עא): כגון רשעים רע להם ורע לעולם פיזור לרשעים הנאה לעולם והנאה לעולם, כי כינוסם של רשעים, כשמתקבצים אנשים בעלי תכונה רעה, אוי אף אם אינם מדברים רעות ואינם מתכוונים בכלל לרע, עצם התכנסותם יחדיו מחזקת את כח הרע, ורע להם ורע לעולם, ופיזורם טוב להם ולעולם. ומעין

53

ברכנו אבינו כולנו כאחד באור פניך, שע"י כולנו כאחד נמשכת בחי' אבינו ואז ברכנו אבינו כולנו כאחד באור פניך.

וי"ל שזה מה שבאה התורה לקלמך אוננו בפרשה זו של דור הפלגה, שלכאור הרי מאי דהוה הוה, אלא שממנו ניקח לעבודת ה', את גודל ענין האחדות, והכח של יהודים המתאחדים יחד. וכמד"א ביסה"ע (ח"ב י"ב): בתהלים (קלג) מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, פי' שבת אחים האהובים כאחים הגם שאינם מדברים ביראת ה', כי אהבת הלבבות ממשכים ומצרפם לאור אחד נר ה' נשמת אדם ואז ממילא נעשים כל הנרות היחידים אבוקה אחת של אש גדולה ואז ממילא יתפרדו מהם כל פועלי און וכו', היינו כי מעצם המציאות של שבת אחים הגם שאינם מדברים ביראת ה' נהיית מזוה אבוקה שכל כחות הטומאה והס"א בורחים מפניה, ואש האבוקה אוכלת את אש התאוה. ולכן החשיבו צדיקים כ"כ את ענין החברותא והציבור מה שיהודים מאחדים יחדיו בלב אחד כאיש אחד, ועד שאמרו שיש בהתקשרות לחבורה בפרט מסוים שהיא יאור